

[Holstein.]

Jorder, har været fejlagtig; og jeg nærer ikke Tvivl om, at denne Opfattelse, der nu Gang paa Gang har givet sig til Kende, vil blive stadfæstet, naar vi paa ny faaar en Udtalelse af Højesteret.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen har Ordet for en kort Bemærkning.

Niels Frederiksen: Det ærede Medlem Hr. Holstein fremførte som Bevis for sin Paastand statistiske Tal for Jordomsætningen i Sorø Amt og naaede derved efter min Opfattelse at dokumentere, at Erstatningerne for det fra Holsteinborg afstaaede Areal ligger saa højt, at det er en Del over den Middelprijs, der i de Aar gjaldt for Jord i Sorø Amt. Holsteinborg har faaet 830 Kr. pr. Tønde Land i Erstatning efter Vurderingen, og det er Jord, hvoraf der gaar ca. 10 Tønder Land pr. Tønde Hartkorn. Det er altsaa noget over 8 000 Kr. pr. Tønde Hartkorn ubebygget Jord, medens Handelsomsætningsprisen statistisk bevist ligger ved 13 000 Kr. pr. Tønde Hartkorn *bebygget* Jord. Det er Landbrugsjord uden Besætning og Inventar med paastaaende Bygninger, der er omsat i de Aar til den Pris, hvis jeg har forstaaet Statistikken rigtigt, og det har jeg sikkert. Det bekræfter min Paastand om, at den Jord, der er afleveret, er erstattet med en Pris, der ligger noget over den, for hvilken tilsvarende Jord i Bondegaards Størrelse kunde faas i det frie Marked.

Maa jeg dernæst sige til det ærede Medlem Hr. Holstein, at jeg maa tilbagevise den Paastand, at vi fra vor Side slet ikke forstaar eller formaar at vurdere den kulturelle eller landbrugsmæssige Indsats, der fra Lensbesiddernes Side er givet i de Aar, der gik forud. Jeg har haft Lejlighed til at besøge de fleste Lensgodser i Danmark, og jeg er glad ved i dette Tilfælde at kunne sige, at intet Sted paa danske Herregaarde har jeg fundet saa smukt et Udtryk for nyttig og god Gerning, socialt og landbrugsmæssigt, som paa Holsteinborg. Men jeg har til Gengæld andre Steder set saadanne Udtryk for socialt Virke og landbrugsmæssig øvet Gerning, at det ligger langt fra det, man bør tilstræbe, hvis man vil sætte Landets Udvikling i god Gang. Jeg har set Arbejderboliger og Polakkaserner og Driftsmetoder og Jordbehandling, der ligger saa langt under det, man kan kræve i Nutiden, at en Forandring er i allerhøjeste Grad paa-krævet.

Derfor vil jeg sige til det ærede Medlem: Slut ikke fra Forholdene paa Holsteinborg . . .

Formanden: Tiden for en kort Bemærkning er omme.

Olufson: Jeg giver den højtærede Formand Ret i, at vi er kommet ikke saa ganske lidt udenfor det, der vedrører Samraadet, og jeg har set paa den højtærede Landbrugsministers Ansigt, at efterhaanden som Diskussionen er gaaet mere og mere frem, er han blevet mere og mere smilende, fordi det, der er fremkommet, har tjent til at tilhulle det, som egentlig var Samraadets Mening. Jeg skulde ikke have forlænget denne Debat eller have taget Ordet igen, hvis ikke det højtærede Medlem Hr. Holstein var fremkommet med absolut forkerte Oplysninger. Det ærede Medlem sagde nemlig i sin Tale i Gaar: Jeg vil anmode det ærede Medlem om — det er mig, han henvender sig til — at læse Statistiske Meddelelser for Tidsrummet 1918—19, saa vil han se, at Gennemsnitsprisen for ubebyggede Lodder i Danmark er 13 000 Kr. Jeg har gjort mig den Ulejlighed, og det viser sig, at det ærede Medlem Hr. Holstein desværre ikke har Ret. I Statistiske Meddelelser Nr. 26 for 1924 Side 173 kommer man til et Gennemsnitstal af 9 550 Kr., der ligger adskilligt lavere, og det Tal, det ærede Medlem har nævnt, er endogsaa højere end Gennemsnitstallet for Salg med baade Jord og Bygninger.

Lundberg: Jeg finder endnu kun Anledning til at sige til det ærede Medlem Hr. Holstein, at jeg ikke i mindste Maade har tænkt at omtale det ærede Medlemmes private Forhold. Det interesserer mig egentlig overmaade lidt, hvor meget eller hvor lidt Arbejdsløshed der findes paa hans Godser. Det, som jeg har sagt, er dette, at en Tale som den, det ærede Medlem holdt her i Gaar for Lensbesidderne, var ilde anbragt, for det første paa Baggrund af den uendelige Nød, der i Øjeblikket hersker i Tusinder af Arbejderhjem, uden at Rigsdagen har kunnet samle sig til at give dem Arbejde eller Brød, men den var ogsaa ilde anbragt, fordi den blev holdt af en Mand, som jeg synes ikke er en uhildet Deltager i en Debat som denne. Naar det ærede Medlem siger, at man har villet prøve selve Lenslovens grundlovsmæssige Berettigelse igen, og kommer med en lang Motivering herfor, skal jeg kun svare ham, at min Tro er den, at naar Lensbesidderne nu forsøger en ny Appel til Højesteret for at søge Lensloven omstødt som grund-